

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

В.М. Когут, Н.М. Демчук

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Конспекти уроків

5 клас

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 81'1.075.3
ББК 74.268.1Укр
К 57

Серію «Бібліотека вчителя» засновано в 2007 році

Когут В.М.

К 57 Українська література : Конспекти уроків : 5 клас : посібник для вчителя / В.М. Когут, Н.М. Демчук. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014. — 280 с. — (Бібліотека вчителя).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-3622-1

У посібнику подано методичні рекомендації для проведення уроків з української літератури у 5 класі відповідно до чинної навчальної програми Міністерства освіти і науки України та підручника «Українська література. 5 клас» О.М. Авраменка.

Представлені матеріали і розроблений зміст уроків допоможуть учителю творчо підготуватися до кожного заняття, зробити їх цікавими та насиченими.

Для зручності у використанні уроки подано на відривних аркушах. До кожного уроку відведено місце для доповнень, змін, уточнень, творчих доробок учителя.

Для вчителів-філологів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 81'1.075.3
ББК 74.268.1Укр

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)
ISBN 978-966-10-3622-1

© Навчальна книга — Богдан, 2014

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Усього — 70 год. На тиждень — 2 год.

Текстуальне вивчення творів — 51 год. (у тому числі розвиток мовлення — 4 год.).

Повторення та узагальнення — 2 год. Література рідного краю — 4 год.

Позакласне читання — 4 год. Виразне читання — 2 год.

Резервний час — 7 год. (з них контроль навчальних досягнень — 5 год., вивчення творчості І. Франка — 1 год.)

Форми контролю	І семестр		ІІ семестр	
	К-сть	Дата	К-сть	Дата
Розвиток зв'язного мовлення:				
• усно	1		1	
• письмово	1		1	
Уроки позакласного читання	2		2	
Уроки виразного читання	1		1	
Література рідного краю	2		2	
Контрольні класні письмові твори	—		1	
Контрольні роботи	3		2	

№ поряд.	Зміст навчального матеріалу	К-сть год.	№ стор.	Дата
І семестр				
Вступ (1 година)				
1	Вступ. Слово в житті людини. Краса світу і людської душі в художньому слові. Обране слово — першоелемент літератури. Початок словесного мистецтва: фольклор і літописи. Художня література як мистецтво слова. Види мистецтва.	1	7	
Світ фантазії, мудрості (27 годин)				
2	Міфи і легенди українців: «Берегиня», «Дажбог». Первісні уявлення про всесвіт і людину.	1	11	
3	Легенди українців: «Про зоряний Віз», «Чому пес живе коло людини?», «Неопалима купина», «Як виникли Карпати?», «Чому в морі є перли і мушлі». Реальні та фантастичні елементи людської поведінки. Добро і зло, їхня роль у житті.	1	15	
4	Народні перекази: «Білгородський кисіль», «Прийом у запорожців», «Ой Морозе-Морозенку». Лицарство та відвага запорозьких козаків.	1	19	
5	Позакласне читання №1. Українські легенди та перекази.	1	23	
6	Література рідного краю №1. Легенди та перекази Тернопілля, їхнє тематичне різноманіття.	1	29	
7	Урок-вікторина за змістом українських міфів, легенд та переказів.	1	35	
8	Контрольна робота №1 (тестові завдання). Вступ. Світ фантазії, мудрості. Міфи і легенди українців. Народні перекази.	1	39	

9	Народні казки. Тематика народних казок, їхні різновиди (про звірів, фантастичні, пригодницькі тощо). «Про правду і кривду».	1	43	
10	Казка «Про правду і кривду». Народне уявлення про добро і зло в казці.	1	47	
11	«Мудра дівчина». Побудова казки (зачин, основна частина, кінцівка). Яскравий національний колорит казки.	1	51	
12	Народна казка «Мудра дівчина». Характеристика казкових героїв.	1	55	
13	Казка «Ох». Аналіз фантастичного і реального, смішного і страшного, красивого і потворного в казках.	1	59	
14	Виразне читання №1. Виразне читання епізодів казки «Летючий корабель».	1	63	
15	Казка «Летючий корабель». Аналіз фантастичного і реального, смішного і страшного, красивого і потворного в казках.	1	69	
16	Контрольна робота №2 (літературний диктант і відповіді на запитання). Світ фантазії, мудрості. Народні казки.	1	73	
17	Літературні казки. Особливості літературної казки, її відмінність від народної. І. Франко. Дитинство письменника. І. Франко — казкар (збірка «Коли ще звірі говорили»).	1	75	
18	Зміст казки І. Франка «Фарбований Лис». Головні та другорядні персонажі.	1	81	
19	Образ Лиса, риси його характеру.	1	87	
20	Василь Королів-Старий. «Хуха-Моховинка». Короткі відомості про письменника і його фантастичні казки. Образи фантастичних істот, створені уявою автора на основі українського фольклору. Добро і зло в цих казках. Світлий, життєствердний погляд на світ.	1	91	
21	Розвиток усного мовлення №1. Аналіз зовнішності (портрета) казкових істот. Наскрізний гуманізм казок.	1	95	
22	Позакласне читання №2. Василь Королів-Старий. «Потерчата».	1	99	
23	Василь Симоненко. Цікава сторінка з життя митця. Казкова історія «Цар Плаксіє та Лоскотон» і сучасне життя.	1	103	
24	Різні життєві позиції царя Плаксіє і Лоскотона (песимістична й оптимістична).	1	109	
25	Повість-казка «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії» сучасної дитячої письменниці Галини Малік. Елементи незвичайного в повісті. Символіка країни Недоладії та її мешканців.	1	113	
26	Морально-етичні проблеми в казці: добро і зло, відповідальність за свої вчинки, вміння долати перешкоди на шляху до мети.	1	117	
27	Своєрідність композиції, особливості мови повісті-казки «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії».	1	121	
28	Розвиток писемного мовлення №2. Написання продовження пригод Алі та її нових друзів у повісті-казці «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії».	1	125	
29	Урок-вікторина за змістом літературних казок.	1	129	
30	Контрольна робота №3 (тестові завдання і відповіді на запитання). Світ фантазії, мудрості. Літературні казки.	1	131	
31	Література рідного краю №2. Літературні казки нашого краю. Мандрівний сюжет твору «Казка про Ксеню і дванадцять місяців» Б. Лепкого.	1	135	
32	Повторення та узагальнення. Бесіда про твори, які вивчали упродовж I семестру й викликали найбільше роздумів, суперечок, зацікавлень.	1	141	

УРОК №32

Тема. Повторення та узагальнення. Бесіда про твори, які вивчали упродовж I семестру й викликали найбільше роздумів, суперечок, зацікавлень.

Мета: повторити та узагальнити відомості про письменників і твори, які вивчалися упродовж семестру; закріпити вміння висловлювати власні міркування про улюблені твори, сформулювати усвідомлення того, що власна думка і власна позиція — важливі риси характеру особистості; виховувати любов до рідного слова, минулого нашого народу, відображеного в міфах, легендах, переказах та казках.

Тип уроку: урок узагальнення і систематизація знань.

Форма проведення: урок-гра «КВК».

Обладнання: ілюстрації до вивчених творів, картки для конкурсів, кросворди, вишитий рушник, горщик каші, камінь і голка, перстень, банка синьої фарби, полотно і кольорові нитки, костюми для конкурсу інсценізації.

Хід уроку

I. Організація початку уроку.

Привітання, перевірка стану готовності учнів до уроку.

II. Повідомлення теми, мети, завдань уроку та мотивація учіння.

1. Слово вчителя.

Ось і підійшли ми з вами до завершення вивчення української літератури у I семестрі. Сьогодні ще раз згадаємо твори, які вивчалися упродовж цього періоду. А зробимо це у формі гри «КВК». Чи любите ви змагатися?

2. Учні записують тему уроку в зошити.

III. Відтворення й узагальнення понять і засвоєння відповідної системи знань.

1. Методичний прийом «Місткий кошик».

На аркуші паперу учні малюють кошик, на якому їм слід записати назви усіх вивчених творів. Через певний час учитель просить припинити записи. Учні з різних команд по черзі зачитують слова. Решту школярів викреслюють назви, які повторюються в їхніх записах. Перемагає та команда, учасник якої записав найбільше назв вивчених творів.

Вивчені твори: «Берегиня», «Дажбог», «Неопалима купина», «Про зоряний Віз», «Чому пес живе коло людини?», «Як виникли Карпати?», «Чому в морі є перли і мушлі», «Білгородський кисіль», «Прийом у запорожців», «Ой Морозе-Морозенку», «Про правду і кривду», «Мудра дівчина», «Ох», «Летючий корабель», «Фарбований Лис», «Хуха-Моховинка», «Потерчата», «Цар Плаксій та Лоскотон», «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії», «Казка про Ксеню і дванадцять місяців».

2. Конкурс «Естафета». Методичний прийом «Лото».

Великими літерами на картках записано визначення вивчених літературознавчих термінів. Потім аркуші розрізають так, щоб на кожній частині паперу залишилися окремі слова. Розрізані частини лото у двох

Дата

Клас

Додатковий матеріал

до уроку

екземплярах перемішують на столі. Учитель викликає по одному учаснику з кожної команди.

Завдання: скласти визначення, на окремій картці записати термін (за складанням визначень слідкує рефері). Цей конкурс може проходити естафетою. Картки лото розкладають на трьох столах (наприклад, на першому столі треба скласти визначення до слова «легенда», на другому — «переказ», на третьому — «казка»).

Учасники біля наступного столу приступають до роботи тільки тоді, коли записано перший термін у картку і т. д. Перемагає та команда, котра першою здає картку з термінами.

Легенда — оповита казковістю і фантастичністю розповідь про якусь одну визначну історичну подію чи улюблений народом персонаж.

Переказ — усне оповідання про визначні історичні події та їх героїв.

Казка — розповідний твір, переважно невеликий за розміром, в основу якого покладено захопливу розповідь про вигадані події.

3. Конкурс «Поверни мене додому».

Командам роздають предмети, які фігурують у творах. На демонстраційних столах перед кожною командою розміщено аркуші з назвами творів.

Завдання: «загублену» річ повернути «додому», пояснивши вибір: якому персонажу належить і як фігурує у творі.

Наприклад:

вишитий рушник («Берегиня»);

горщик каші («Мудра дівчина»);

камінь і голка («Чому в морі є перли і мушлі»);

перстень («Ох»);

банка синьої фарби («Фарбований Лис»);

полотно і кольорові нитки («Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»).

4. Конкурс «Упізнай персонажа».

Учитель загадує ім'я персонажа. Представник команди ставить учителю приблизні запитання про героя твору, не називаючи його. Назвати можна лише раз. Учитель відповідає лише «так» чи «ні». Виграє та команда, представник якої відгадає ім'я, задавши меншу кількість запитань.

Наприклад.

Розпочинає учень.

— Цей персонаж — людина?

— Так.

— Цей герой — чоловік?

— Так.

— Він із казки?

— Ні.

— З переказу?

— Так.

— Він воював з ворогами?

— Так.

— Це Морозенко?

— Так.

5. Конкурс «Пантоміма».

Представники команд отримують картку з назвою твору. За допомогою жестів та міміки вони показують так, щоб команда змогла відгадати його.

УРОК 70

Дата

Клас

Додатковий матеріал

до уроку

Тема. Повторення та узагальнення. Бесіда про твори, які вивчали упродовж року й викликали найбільше роздумів, суперечок, зацікавлення.

Мета: повторити та узагальнити відомості про письменників і твори, які вивчали упродовж року; закріпити вміння висловлювати власні міркування про улюблені твори; сформулювати усвідомлення того, що власна думка і власна позиція — важливі риси характеру особистості, розвивати вміння акумулювати власні знання під час опрацювання завдань; виховувати любов до рідного слова, народу, його культури, до природи рідного краю.

Тип уроку: урок узагальнення і систематизації знань, урок-гра «КВК».

Обладнання: виставка художніх творів та портретів письменників, творчість яких вивчали впродовж року, учнівські малюнки, музичне оформлення.

Хід уроку

I. Організація початку уроку.

Привітання, перевірка стану готовності учнів до уроку.

II. Повідомлення теми, мети, завдань уроку та мотивація учіння.

1. Слово вчителя.

Ось ми і завершили з вами вивчення української літератури у 5 класі. Сьогодні ще раз згадаємо твори, які вивчали упродовж цього періоду. А зробимо це у формі гри «КВК». Чи любите ви змагатися?

2. Учні записують тему уроку в зошити.

3. Клас об'єднують у дві групи — команди, які є рівноцінними за творчим, науковим та комунікативним потенціалом. Кожна команда обирає капітана і придумує назву.

III. Відтворення й узагальнення понять і засвоєння відповідної системи знань.

1. Методичний прийом «Місткий кошик».

На аркуші паперу учні малюють кошик, на якому їм слід записати назви усіх вивчених творів. Через певний час учитель просить припинити записи. Учні з різних команд по черзі зачитують слова. Решту школярів викреслюють назви, які повторюються в їх записах. Перемагає та команда, учасник якої записав найбільше назв вивчених творів.

2. Конкурс «Естафета». Методичний прийом «Лото».

Великими літерами на картках записано визначення вивчених літературознавчих термінів. Далі аркуші розрізають так, щоб на кожній частині паперу залишилися окремі слова. Розрізані частини лото у двох екземплярах перемішують на столі. Учитель викликає по одному учаснику з кожної команди.

Завдання: скласти визначення, на окремій картці записати термін (за складанням визначень слідує рефері). Цей конкурс може проходити естафетою. Картки лото розкладають на трьох столах (наприклад, на першому столі треба скласти визначення до слова «епітет», на другому — «порівняння», на третьому — «метафора»). Учасники біля

Навчальне видання

Серія «Бібліотека вчителя»

КОГУТ Віра Миронівна
ДЕМЧУК Наталія Миколаївна

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Конспекти уроків

5 клас

Посібник для вчителя

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Надія Бульчак*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*
Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 18.09.2013. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 32,55. Умовн. фарбо-відб. 32,55.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3622-1

